

Biblioteka Jagellońska
Kraków
Św. Anny 19

טשענסטאכאווער

ערשיינט יעדען פרייטאָג.
רעדאקציע און אַדמיניסטראַציע:
ערשטע אַלעז 6. - טעלעפאָן 201.

אַנגעקומענע פרייט: 6 נומער 20 גרשען.
דערשטע פון רעדאקציע און אַדמיניסטראַציע:
CZĘSTOCHOWA, ALEJA 6. TELEFON 201.
פון זיבאלט פון די געגנט און די רעדאקציע נישט פארענטוואָרטליך.

Piątek, dnia 22 sierpnia 1931.

ליכט-צינדען 6.37

פרייטאָג, פ' תצא ט' אלול תרצ"א.

א הערצליכען מול-טוב ווינשען מיר אונזער פערזאָנלעכע מיטגליד און פריינד ה' העניך לאפידות און פאָמיליע צו דער פערלאָנג פון זייער זון אַזינדאָר מיט פּריל העלענא טעלאָקאוויטש. דעם זון פלה ווינשען מיר א גליקליכע צוקונסט. די פערוואָלטונג פון דער געזע הענסט אורחים אין טשענסטאָכאווער.

Gimnazjum Koedukacyjne D-ra Axera
w Częstochowie, ul. Zielona 24,
zawiadamia, że egzaminy wstępne odbywać się będą w dniu 31 sierpnia od godz. 8 rano. Zgłoszenia są przyjmowane codziennie od g 11 do 1 i 5-7. Uczniowie niezamożni otrzymują od Komitetu Opiekuńczego ulgi w wszystkich klasach.

Z dniem 1-go września zostaje otwarty komplet freblowski
ESTERY SZAJÓWNY
przy ul. Piłsudskiego 13
II piętro, front.
Zapisy dzieci od lat 3 przyjmuje się już od dnia 27 b m od 12-1 i od 3-5 po poł.
Estera Szajówna.

אכטונג!
דערמיט מאַכען מיר בעקאַנט, אַז מיר האָבען געעפֿענט א געשעפט פון ספרים, טליתים און שרייב-מאַטעריאַלען אויף וואַרשאַווער 3, פּראָנט-געוועלב, אײנגאַנג אין פּראָנט און דורך טויער, וואו עס איז צו בעקומען אין א גרויסען אויסוואַהל אלערליי ספרים, סדורים, חומשים, מחזורים, וואַלענע און ווידענע טליתים, טליתים-קטנים, ציצית, קאַפּלעך, גאַרטלעך, מזוזות, אלערליי קאַלענדאַרען א.ד.ג. א גרויסער אויסוואַהל פון קאַלעמער טליתים צו פאַבריק-פרייען פערשידענע לעהר-און לעזע-ביכער אין פּויליש, העברעאיש און יודיש אויף א גרויסען אויסוואַהל פון שרייב-מאַטעריאַלען שקאַלנע און בינדאווע. אלץ צו די ביליגסטע פרייען! קומט און איבערצייגט איך! מיט אַכטונג: סקלאַד פון ספרים און שרייב-מאַטעריאַלען הרב יוסטמאַן, טשענסטאָכאווער, וואַרשאַווער 3.

אונזער טיעפסטען מיטגעפיהל דריקען מיר אויס דער אלמנה און קינדער צום פריהציטיגען טויט פון זייער מאָן און פאָטער, אונזער לאַנג-יעהריגער ווערק-פיהרער
נ"ע משה שאיא
זיין אַנדענקען וועט אייביג בלייבען צווישען אונז.
וביוראפערסאנאל
פון דער פאַבריק פון דער פירמע מ. ראָזענשטיין.

אונזער טיעפסטען מיטגעפיהל דריקען מיר אויס דער פאָמיליע שאיא צום פריהציטיגען טויט פון זייער מאָן און פאָטער, אונזער לאַנג-יעהריגער ווערק-פיהרער
נ"ע משה
דער וועהטאַג איז גרויס - קיין טרייסט איז נישטאַ. זאָל איהם די ערר גרינג זיין.
די ארבייטער
פון ראָזענשטיינים פאַבריק.

דער וועלט-בעריהמטער יודישער אלעט זיגמונט פאַשאָף.

לשמוע אל הרנה ואל התפלה.
די גבאים פון דער חברה „סומך נופלים” מאַכען בעקאַנט, דאַס היי-יאָהר וועט געדאווענט ווערען די ימים נוראים מיט די בעסטע בעלי-תפלות אין זאל פון דער עוואַנגעלישער יוגענד אַלעז 14 (הויז ה' פּראָנט). בילעטען פאַר מענער און פרויען שוין צו בעקומען ביי ה' משה ווי גאָטינער אַנדערווע 18.

Autobusem
Lubliniec-Częstochowa
przejazd kosztuje tylko 2 złote
odjazd z Lublińca 5-45, 11-00 i 18-00
„ z Częstochowy 8-30, 15-00 i 20-30

Dr. med.
D. KAGAN
I-sza Aleja 11, tel. 8-28
przyjmuje od 9-11 i 4-7.

בעקאַנטמאַכונג.
דערמיט מאַך איך בעקאַנט דאַס מיין יובילעך וואַרשאַט איז טעטיג און נעמט אָן אלעראַרט גאַלדשמיד ארבייט צו מעסיגע פרייען י. בערמאַן, ערשטע אַלעז 3.

SZKOŁA TAŃCÓW
baletm. K. KOSTECKIEGO
w lokalu własnym ul. Waszyngtona d. Jassa 49.
Wycza Nowości Paryża i Londynu w kompletach i pojedynczo.
Zapisy na kursy I, II, III, codziennie od 10 rano do 9 wiecz.
אכטונג: שבת דעם 22 ה. די ערעפֿנונג פון סעזאָן, פּראָקטישע לעקציע 8 אָטער, וויסערע לעקציעס יעדען שבת.

דעם טיעפסטען מיטגעפיהל דריקען מיר אויס אונזער חבר הירשל שאיא צוליבע דעם פריהציטיגען טויט פון זיין הייס-געליבטען פאָטער **משה ז"ל** המקום ינחם אותך בתוך שאר אבלי ציון וירושלים.
גליקסמאן, ה. דוילבא, י. באַראָן.

אונזער טיעפסטען מיטגעפיהל דריקען מיר אויס דער פאָמיליע שאיא צום טויט פון זייער מאָן און פאָטער **נ"ע משה** המקום ינחם אותם בתוך שאר אבלי ציון וירושלים. זלמן בראַט און פרוי יהודה בראַט און געשוויסטער פרישטאָניע.

עס איז געקומען נאָך טשענסטאָכאווער
CYRK SPORTOWY
אויפֿן פּלאַץ שלאָנסקי גאס, דוג יאָנסע פון רעם 20 ד. ה. טעגליך 8 אַווענד אונטערנאַציאָנאַלער
גרויסער אַטלעטישער-טורניר
עס נעמען אַנטויל: דער וועלט-בעריהמטער **זיגמונט פאַשאָף**, דער בעקאַנטער **פינעצקי, יאָנא, סאַן מאַרס, ווילינג, לופאַ, שטשערבינסקי, ספּעוואַטשעק** און אַנדערע. פאַר די אַטלעטען - קאַמפּען אַרטיסטישע אויפֿטריטען.

GIMNAZJUM
Tow. Żydowskich Szkół Średnich
z prawami gimnazjów państwowych
w CZĘSTOCHOWIE, ul. Dąbrowskiego 3-a
Egzaminy wstępne do wszystkich klas odbędą się w niedzielę 30 sierpnia rb. UWAGA: Czesne w klasach C, I i II wynosi zł. 30 miesięcznie.

צענטראַלער קליינהענדלער-פערבאַנד אין פּוילען
אַבטיילונג אין טשענסטאָכאווער, אַלטער מאַרק 13.
דערמיט זענען מיר מודיע אַלע אונזערע אַחברים, דאַס מיר האָבען בע-נייט די טעטיגקייט פון אונזער
סעקרעטאַריאַט און האָבען צו זיין אָן-פיהרינג אַנגעזיכערט אַ יודישע וועלכער ערטיילט יודישע עעות אומזיסט און שרייבט פאַר די חברים ביטעט צו דער מאַכט. דער סעקרעטאַריאַט איז טעטיג יעדען טאָג אויסער פרייטאָג און שבת פון 8 - 9 אַווענד.

צום ווינטער סעזאָן!
דאַרפט איהר האָבען אַ דאַמען אָדער אַ מענער פעלץ אָדער אַנדערע פּוטער-אַרבייט - בעשטעלט נאָך אין דער לאַנג-עגויטשיענדער פירמע פון **ה. זשעלינסקי אלעז 10** מיר נעמען אָן פון אייגענע און אויך פּערטרויעט סחורות. **היות ווי פּוטער-וואַרג איז היינט ביליג האָבען מיר אויך רעדוצירט דאַס אַרבייטס-לויף. מיר מאַכען פון אַלט-ניי!** איילט איך דעריבער און מאַכט אייער בעשטעלונג נאָר אין דער פּראָצאווינע פון **ה. זשעלינסקי, אלעז 10** און איהר וועט זיין צופרידען. רעיעלע בעהאַנדלונג שניעלע אַויספיהרונג.

די פּערוואָלטונג פון אַנדאַנקעס דער געזע, „אַנדאַטשינאַשטש” מאַכט בעקאַנט, אַז **אינשרייבונגען** פון אַלטע און נייע שילער וועלען פאַרקומען **נאָך דינסטאָג און מיטוואַך דעם 25 און 26 ד. ה.** פון 10 א זייער פריה ביז 1 מיטאַג אין אייגענעם לאָקאַל, פּרועמיסלאָווא 11. מעטריקעס - אוננוויטיג.

אַכטונג! **אַכטונג!** שניידער מייסטער פון דאַמען - מאַגאַזין פאַך! איך האָב געבראַכט א גרויסען אויסוואַהל פון אויסלענדישע מאַדעלען און ספּעציעל פון פאַרינ. צוגענגליכע פרייען! איילט איך צו, די צייט איז קורץ! מיט אַכטונג: **ה. ברעסלער, אלעז 12** (ביי הערשליקאוויטש).

Przeworna gospodyni domu mówi.

I my również musimy obecnie bardzo się ograniczać w wydatkach. Oszczędzam, na czem tylko mogę — nigdy jednak nie oszczędzam w niewłaściwym miejscu. Trzeba tylko umieć należyć rachować. Na przykład: pierwszorządne mydło, a więc mydło „Kollontay z pralką” kosztuje wprawdzie o 20 — 25 groszy na kilogram więcej niż inne „tanie” mydła, mydło „Kollontay” jednak jest za to o 20% wydajniejsze, co samo już stanowi 40 groszy korzyści. Oprócz tego jest ono subtelnie perfumowane, nieopakowane, zawiera glicerynę oraz nie niszczy miłej drogiej bielizny ani mych rąk — jest więc rzeczywiście znacznie lepsze i korzystniejsze, a w dodatku wielką fabryką gwarantuje mi zawsze niezmienną dobroć towaru. Poczóż więc mam sobie dać winowić t. zw. „tanie” mydła skoro się przez to tylko narażam na zmarnowanie i szkodę? Nie — ja oszczędzam, jak należy, i kupuję tylko „mydło Kollontaya.”

Zastępca: I. Lewkowicz, Częstochowa, 'Narutowicza 15. Złoty medal na wystawie w Katowicach 1927.

Szkoła Koedukacyjna i przedszkole z prawami szkół państwowych Zofji Wajnsztokówny w Częstochowie, ul. Piłsudskiego 13. Egzaminacje wstępne do wszystkich klas systemem lekcyjnym od 1 września. Do przedszkola przyjmuje się dzieci od lat 3. Dla niezamożnych ulgi w opłacie. Zapisy i informacje w kancelarii

KURSY JEZYKOWE Wieczorowe Leona Wajnsztoka Piłsudskiego 13. Języki: POLSKI, ANG. ELSKI, FRANCUSKI, NIEMIECKI, oraz KOMPLETY DOKSZTAŁCĄCE. Pocz. wykładów — 7 września. od 10 do 12 i od 15 do 17.

Nie wyrzucajcie Waszych pieniędzy!

Kupując mydła zamiejscowych fabryk płacicie wyższe ceny za kosztowne plakaty i koszty przewozu, podczas

gdy mydło z „Rybka” jest lepsze i przytem tańsze.

Używajcie Mydło -- tylko z Rybką. Częstochowska Fabryka Mydła DZIUBAS i FISZEL SPÓLKA AKCYJNA. Przedstawiciel na Częstochowę p. NATAN GERSZONOWICZ w miejscu, Narutowicza 10.

WYSPA ZATOPIONYCH SERC... A GIESZYKOWA FARMACJA. WYDZIAŁ FARMACEUTYCZNY. WARSZAWA.

WALC NADDUNAJSKI. WYDZIAŁ FARMACEUTYCZNY. WARSZAWA. ŚWIAT bez GRAFIC. WYDZIAŁ FARMACEUTYCZNY. WARSZAWA.

אכטונג! אין דער ניי-געפענטער, גוט איינגעארדעטער לויטן לעצטען ווארט פון טעכניק ניקלעריי, מיראָוסקע 4 טעל. 120. ווערט אנגענומען צו ניקלען אלערליי ראָווער = און אויטאָ = טיילען אדג'ע צו ביליגע פרייווען ווי אויך אלערליי אייזען און מעטאל צו שווייסען. געדענקט די אדרעס: מיראָוסקע 4.

Niniejszem podaje się wiadomości terminatorcom - uczniom, iż zapisy do Szkoły Dokształcającej Zawodowej przy Związku Rzemieślników odbędą się od 15 sierpnia do 1 września rb. w kancelarii szkoły Narutowicza 16 codziennie od 7-9 w.

דערמיט ווערט בעקאנט געמאכט די שילדערונג-לעזן-מיידלעך, אָז די איינ-שרייבונגען אין דער פאך = דערגענומען = שולע ביים האַנדווערקער-פערטייגן קומען פאַר פון 15 אויגוסט ביז'ן 1 סעפטעמבער אין דער קאַנצעלאַריע פון דער שולע נאַרוואָ-וויטש 16 יעדען טאָג פון 7-9 אָווענד.

הירש. חדר-שולע ווארשאווער 8

ATELIER REKLAMOWE i wytwórnia klisz "GRAFIKA" D. WATTENBERG. Ożestochowa, II Aleja 39, WYKONUJE: Plakaty, katalogi firmowe, cenniki ilustrowane, inseraty do gazet, etykiety, rysunki reklamowe, i t. p. KLISZE DO DRUKU, na cynku, miedzi mosiądzu, kreskowe, siatkowe, jedno i wielobarwne. Przerocza do kin i t. p. Wykonanie staranne i terminowe. Ceny konkurencyjne. Żądać ofert.

זיך אין צענטר פון שטאָדט האָבען די סאַטעל, וואס זענען גענומען געווארען פאַר דעם מעהר-פערברויך פון וואָסער בעטרעטען פעדיטענדע סומעס. עס זענען פּערהאַן הייזער אין דער ערשטער און צווייטער אָלעע, וואו דער אַבזאַהל פאַר'ן מעהר-פערברויך פון וואָסער איז דערגאַנגען פון 270 ביז 300 זי.

דזשוריע. ריגאַרי סודאַקאָוו - געווען. מאַטראָו אויפ'ן שוואַרצען ים, אָדעס, מייסטער פון אייראָפּאַ. פראַנצישע ספּעוואַטשעק - מייסטער פון טשעכאָסלאָוואַקיי. פאַר ווילינג - שאַמפּאַן פון איי-ראַפּאַ, בערלין. יוזעף פאַטענגאַ - מייסטער פון קליינ-פּוילען. אַ הויך די אויפגענדעמאַנטע, זאָלען נאָך אַנקומען אַנדערע גרויסע וועלט-בעריהמטהייטען. פאַר די וואָלקעס-ווע-לען אין ערשטען טייל פון פראַגראַם אויפטרעטען די גלענצענדסטע אַרטיסטישע כּוחות. אַנהויב פון אַרטיסטישען פראַגראַם 8 אָווענד. אָנהויב פון די וואָלקעס און אַטלעטען-דעפּליאַדע - 9 אָווענד.

Dr. med. Cz. Szpiro-Orlińska choroby dzieci POWRÓCIŁA. Przyjmuje od 4-6 Kościuszki № 23.

Wytwórnia Trykotaży A. WARSZAWSKIEGO, ALEJA 6, poleca modne czapki własnej produkcji, przyjmuje do włożowania i posiada wybór najmodniejszej wlny.

Teatr "ODEON" אלעע 27. דעצעמבער טעאט 10 אָווענד. ערנידריגטע פרייווען אויפ'ן 1 סעאט קרויסלאָ 1 זי. ערשטער מיסטערהאַפּטער קלאַנג-קינאָ Nowości אלעע 12. דעצעמבער טעאט 9-30 אָווענד. היינט און ווייטערע טעג.

כולגאנישע אָנפאַלען אויף יודישע לעטניקעס אין אָסטראָו. די לעצטע טעג האבען די יודישע לעטניקעס אין אָסטראָו בעמערקט אַנ-ענדערונג אין דער שטימונג און בע-ציהונג פון די אַרטיגע קריסטליכע איינ-וואוינער.

און ווי עס האט זיך אַרויסגעוויזען זענען די דאָזיגע השערות נישט גע-וועזען קיין פאַלשע. פרייטאָג אין אָווענד זענען אייניגע שקצים כולגאנישע בעפאַלען יודען און אַנגעהויבען וואָרפען שטיינער צו דעם היגען איינוואוינער שמולעוויטש. דאס האט בעמערקט דער ה' חנון בערקאַ-וויטש, וועלכער איז אַקטיוו אַרויסגע-טרעטען געגען די אָנפאַלען, וועלכע האבען בעקומען פעסטע קלעפּ, אַבער באַלד האבען זיי צונויפגערופען געה-רערע כולגאנישע, אַזוי, אָז זייער מחנה איז געווארען גרעסער און די יודען האבען געמוזט אַבטרעטען, דא-ביי איז שמולעוויטש גוט צוקלאַפּט גע-ווארען און עס האט איהם צונויפגע-שטעלט אַ אַדווקאַציע ד"ר גוטמאַן.

צומאַרגענס שבת זענען געשעהן אייניגע פאַלען פון שלאַגען יודען אין וואָלד דורך שפּור'ע און נישטערע כול-ליגאַנעס און אין אָווענד, זענען זיי בעפאַלען דעם יונגען ה' שיינוועקסלער, ביי וועלכען זיי האבען אויך צוגענומען אַ גאַלדענעם זייגער. די אַלע פאַקטען, וועלכע עס איז פּערהאַן מעהרערע, האָבען אַרויסגע-רופּן אַ גרויסע אויפגענונג צווישען די יודישע לעטניקעס, וועלכע האבען זיך אַנגעהויבען צו טראַכטען וועגען נישט פּאַהרען מעהר קיין אָסטראָו אויף זיי-מער-וואוינונג אויב עס וועט נישט פּול-שטענדיג געזיכערט ווערען די עפענט-ליכע רעה דורך די דאָרטיגע איינוואוי-נער.

אין צוואַמנענאַנג מיט די געשעהע-נישען האט זיך ה' מענדיג אַש צוואַ-מען מיט דר. גוטמאַן געוואַנדען צום היגען פאַליציי. קאַמענדאַנט, וועלכער האָט פּערשפּראַכען צו דעלעגירען קיין אָסטראָו אַ אַבטיילונג פאַליציי און צו דערהאַלטען דאָרט די געהעריגע אַר-נונג און זיכערקייט. דער ה' קאַמענ-דאַנט האט דאָבלי אַרויסגעזאָגט זיין בעדויערען, וואס טראָץ די אַלע פאַלען האט קיינער פון די בעפאַלענע נישט געהאַלטען פאַר נויטיג וועגען דעם צו מעדלען דער פאַליציי, אַזוי, אָז די פאַליציי האט וועגען דעם אַלעם קיין שום ידיעה נישט.

גלייכצייטיג איז אויך אַ זעהן פון אַ היגען פּוילישען ריכטער אין אָסטראָוו גוט צוקלאַפּט געווארען, צוליבע וואס עס איז אויפ'ן אָרט געקומען דער היגער פאַליציי-קאַמענדאַנט הערר, צו-זאַמען מיט דעם אויספאַרשונגס-לייטער ה' קאָלאָוואַסקי, מיט'ן צוועק אַדורכצו-פיהרען די געהעריגע אויספאַרשונג ווע-גען דעם ענין.

פון אינטערנאַציאָנאַלען ספּאָרט-צירק אין טשענסטאָכאווער

נעכטען, דאַנערשטאָג, דעם 20 ד. ה. האָט זיך אין בעוואוסטען ספּאָרט-צירק, שלאַנסקע גאַס, עק יאַסנע, אַנגעהויבען דער גרויסער אינטערנאַציאָנאַלער אַט-לעטען - טורנע אַויף גרויסע געלד-פריזען. דער היי-יעהריגער גרויסער טורנע זאַגט צו צו זיין העכסט-אינטערעסאַנט צוליבע'ן אַנטייל פון וועלט-בעריהמטהע אַטלעטען. די ליסטע פון די אַטלעטען איז פאַלגענדע: לעאָן פינעצקי - קעניג פון דאַפּעל-טען נעלסאָן, פּוילישער ריעז פון פּויל-זען. יאַן יאַגאַ-5-מאַליגער וועלט-מייסטער עמטאַניע. זעליג פאַשאָף - וועלט-מייסטער פון אַלע היי-יעהריגע אמעריקאַנער טורנען. הערליכע פון פראַנקפורטער, "מכבי", וועלט-בעריהמטהער יודישער אַטלעט. סאַן-מאַרס-ראָול - געווען קאַפיטאַן פון פרעמדען-לעגיאָן, וועלט-מייסטער, מאַ-ראַקאַ. יוזעף שטערבינסקי - קלאַסישער אַטלעט, מייסטער פון וואַרשא, אויפגע-הענדער שטערן פון פּוילישער אַטלע-טיק. האַדושי וויינרואַ - שאַמפּאַן פון מאַנ-